

6,000 Kr. ere en passende Grænse for et Husmandsbrugs Laaneværdi, men jeg har selv i mit Ændringsforslag ønsket, at man undertiden kunde gaa højere op, nemlig op til 8,000 Kr. Ganske vist fordrer jeg saa, at Landarbejderen skal være i Besiddelse af en Femtedel af det Beløb, hvormed Laaneværdien overstiger de 6,000 Kr. I Modsætning til det ærede Medlem tror jeg, det ikke vil tage en Landarbejder, især ikke en Tjenestekarl, særlig lang Tid eller koste ham særlig store Ofre at sammenspare 1,000 Kr. Og naar det ærede Medlem mente, at Amtsraadene ikke vilde være heldige, til at udpege Kommissionsmedlemmer, vil jeg dog gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at efter den nye Ordning af Amtsraadene faa netop Sognekommunerne den overvejende Indflydelse paa deres Sammensætning.

Stauning: Jeg erkender ganske vist, at det ærede Medlem under visse Betingelser vil gaa til 8,000 Kr. som Laaneværdi for Husmandsbrug, men Betingelsen er den, at de skulle være i Besiddelse af 1,000 Kr. Overfor de mere velhavende er der altsaa intet i Vejen for, at det ærede Medlem kan strække sig videre. Overfor dem, som ikke kunne komme i Besiddelse af 1,000 Kr., har han holdt paa den lave Grænse og ismaa Lodder og Pligt til at gaa paa Arbejde for andre, de maa ikke gerne være selvstændige. Det forekommer mig, at det er et Standpunkt, som ikke kan være tiltalende for Underklassen, og som Husmændene sikkert ville vide at vurdere efter Fortjeneste.

K. Pedersen: Dersom man bedømmer Flertallets Forslag fra den Betragtning, at det Princip, hvorpaa det er bygget, er det ene rette, maa det indrømmes, at de foreslaaede Ændringer i ikke ringe Grad ere Forbedringer. Den Opgave, vi have stillet os under dette Arbejde, har fra Begyndelsen af indtil nu været den, at der skulde oprettes selvstændige Hjem, og i den Retning ere vi naaede et Stykke frem, ja man kan gerne sige, at det tilnærmelsesvis er naaet for Tiden. Men da jeg ikke tror, at den her anviste Fremgangsmaade løser Spørgsmaalet, er det mig fremdeles, ligesom ved Forslagets Forelæggelse, en Skuffelse, at hverken den højtærede Minister eller Udvalgets Flertal — og deraf maa jeg slutte heller ikke dette Tings Flertal — kan gaa ind paa blot som Forsøg at indføre offentligt Fæste

og i Forbindelse dermed Ret til Ekspropriation dertil.

Man begrundet denne Modstand med, som ogsaa den ærede Ordfører var inde paa, at man ikke vilde lægge dette Forslag Hindringer i Vejen. Jeg skal hertil sige: Hvor ved man det fra, at det vil lægge Forslaget Hindringer i Vejen? Dernæst siger man, at den nuværende Regering og vel særlig den nuværende Landbrugsminister vil gøre sit bedste for at fremme denne Sag. Men vi have da i alt Fald ikke til Dato set synderligt i den Retning. Jeg ved ikke af, at der er gjort noget alvorligt Forsøg paa at udstykke Statens større Gaarde, og Nordruplundsagen er da et sørgeligt Vidnesbyrd i den Henseende. Den ærede Ordfører sagde ogsaa forleden Dag, at de nye Veje var saa vanskelige at betræde, naar det skulde gaa gennem et Udvalgs Arbejde. Skulde de nye Veje betrædes, sagde han, skulde Sagen planlægges og overvejes i en Kommission, saa havde man bedre Tid dertil og kunde bedre samle de Oplysninger, som var nødvendige for at fremlægge et Forslag. Til en vis Grad kan jeg tiltræde denne Tanke. Men var det alligevel ikke en Støtte for en saadan Kommission i dens Arbejde — for jeg haaber fremdedes paa, at Kommissionen bliver nedsat, jeg ved ikke, om det bliver i Aar, men man har jo Lov til at haabe det —, at den kunde have saadanne Forsøg at se hen til med offentligt Fæste og Ekspropriationsret dertil? Jeg tror det.

Og hvorfor saa være saa bange for at betræde disse nye Veje? Hvad Skade tror man, der vilde ske derved? De, der som den ærede Ordfører have nogen Tro til offentligt Fæste — thi det har han jo, han har selv i sin Indberetning omtalt, at det kunde være godt at gøre Forsøg i den Retning —, kunne dog ikke have noget imod at gøre Forsøget, og de, som ere Modstandere af offentligt Fæste, kunne vel heller ikke have noget imod, at man gør Forsøget, thi derved kunde maaske vindes, at det blev konstatet, at offentligt Fæste var en Umulighed.

Dertil kommer, hvad der for mig er Hovedsagen: Kunne vi vente, er det forsvareligt fremdeles at lade dette Spørgsmaal ligge? Skulle vi ikke tage lidt kraftigt fat paa denne Sag, som saa mange Forhold opfordre til netop i Øjeblikket? Vi ere enige om alle, tror jeg, at en større Udstykning foruden andre Goder ogsaa giver større Udbytte. Vi have for Tiden